

LAGUTSKOTTETS betänkande № 18/1961 över
landskapsstyrelsens framställning till Ålands
landsting med förslag till landskapslag om
härbärgerings- och förplägningsrörelser.
(№ 28/1961)

Lagutskottet, vars utlåtande över förenämnda framställning inbegärts av landstinget, har behandlat ärendet och får för landstinget vördsamast framhålla följande:

Föreliggande lagförslag innehåller alla de grundläggande stadganden, som landstinget saknade vid behandlingen av landskapsstyrelsens framställning № 9/1961 med förslag till enahanda lag. I själva verket har landskapsstyrelsen gått längre än landstinget avsett, i det att i förslaget upptagits även sådana detaljföreskrifter, som kunna inrymmas under rubriken "föreskrifter angående verkställighet och tillämpning av landskapslagen". Hit höra särskilt detaljstadgandena i §§ 52, 54, 55, 56, 57, 58, 59 och 60 om härbärgerings- och förplägningsrörelsers sovrum, ventilation, utrustning och nyttjande. Dessa bestämmelser äro icke av grundläggande karaktär och synas, i den mån de äro behövlige, kunna hänföras till en landskapsförordning. Då landskapslagen emellertid, såsom landskapsstyrelsen understryker, bör få träda i kraft så snart som möjligt och en hemställan om nytt förslag är tidsödande, har från lagförslaget i utskottet utmönstrats de stadganden, som anses obehövlige och osmidige i landskapslagen.

Nedannämnda paragrafer föranleder uttalanden och ändringsförslag från utskottets sida:

§ 2. Landskapsstyrelsen har icke funnit anledning att beakta vad utskottet framhållit i sitt betänkande № 5/1961 över den tidigare framställningen, nämligen den begreppsenslige skillnaden mellan pensionat och resandehem. Hänvisande till sitt då gjorda uttalande vidhåller utskottet sin uppfattning och anser, att pensionat och resandehem icke bör inrymmas under samma definition. Likaså anser utskottet fortfarande, att semesterstugerörelsen kan hänföras under rubriken vandrarhem. Utskottet hänvisar till sitt ändringsförslag beträffande denna paragraf.

§ 4. I mom. 2 bör dubbla "§"-tecken införas efter siffran 3. Mom. 3 har omstiliserats.

§ 9. Mom. 2 har kompletterats genom införande av motsvarande stadgande (8 §) i rikets förordning.

§ 14. Från slutet av punkt 1:o har ordet är bortfallit. Slutorden i momentet böra därför lyda: ".... icke är större än 15;"

§ 16. Första meningen har omstiliserats, likaså punkt 5:o i tredje

mom., där orden "huru beskaffad" utbytts mot "hurudan".

§ 17. Hänvisningen i mom. 1 bör vara 16 i stället för 17.

§ 20. Hänvisningen i mom. 3 bör vara 16 § 2 mom., icke 1 § 2 mom.

§ 27. Framför ordet "föreståndare" i mom. 4 har införts ordet "ansvariga", varför början av momentet bör lyda: "Rörelsens ägare eller ansvariga föreståndare må"

§ 29. Mom. 2 har ändrats, i det att ordet "ovannämnda", som omfattar även punkt 1), utbytts mot "under i mom. 1 punkterna 2) - 5) nämnda"

§ 33. Mom. 1 har omstiliserats.

§ 41. Hänvisningen bör vara 39 § 1 mom. icke 33 § 3 mom.

§ 42. Ordet "förordning" i mom. 2 har ändrats till "lag".

§ 43. Mom. 2 har kompletterats genom införandet av orden "om så är fallet".

§ 50. Ordet "tvättställ" i mom. 3 för tanken till portabelt tvättställ. Sådant bör icke få förekomma i hotell, varför ordet utbytts mot "lavoar", som förutsätter rinnande varmt och kallt vatten. Detta i följande mening hänsyftar också på tvättställ (resp. lavoar), men torde avse endast vattenklosett. Meningen har därför omstiliserats.

I sista momentet har utskottet strukit orden "såvitt möjligt" såsom obehövligen, enär bestämmelsen bör vara kategorisk.

Såsom utskottet framhållit i den allmänna motiveringen har ett antal paragrafer, börjande från § 52, strukits. Detta innebär omparagrafering från och med § 52 samt ändring av hänvisningarna i lagtexten. I det följande upptages landskapsstyrelsens paragrafering inom parentes.

§ 52 (53). Oförändrad.

§ 53 (54). Endast mom. 1 och första meningen i mom. 2, vilka innehålla allmänt avfattade bestämmelser, har bibehållits, sistnämnda mening något omredigerad. Resten har strukits, likaså §§ 55, 56, 57 och 58.

§ 54 (59). Mom. 1 har bibehållits och mom. 2 ändrats. § 60 har strukits.

§ 55 (61 och 62) Paragraferna ha sammanförts till en paragraf.

§ 56 (63). Paragrafen oförändrad, dock med hänvisningen ändrad till 21 §.

§ 57 (64). Oförändrad.

§ 58 (65). Oförändrad.

§ 59 (66). Innehållet oförändrat, men hänvisningar ändrade.

§ 60 (67). Oförändrad.

§ 61 (68). Oförändrad.

§ 62 (69). Oförändrad.

§ 63 (70). Oförändrad.

§ 64 (71). Oförändrad.

§ 65 (72). Oförändrad.

§ 66 (74). Oförändrad.

§ 67. Till denna paragraf har utskottet hänfört bestämmelsen om arvoden för syneförrättning, (75). Det synes icke vara lämpligt eller smidigt att i lagen fastställa arvodesbeloppen. Utskottet föreslår att arvodena skola fastställas av landskapsstyrelsen och icke genom lag eller landskapsförordning.

§ 68 (73). Utskottet har infört stadgandet, att närmare bestämmelser angående verkställighet och tillämpning av lagen utfärdas genom landskapsförordning. Mom. 2 har bibehållits oförändrat.

§ 69 (76). Omstiliserat.

Utskottet, som förutsätter att justeringsutskottet skall företaga vissa rättelser i lagtexten, vilka här icke ansetts böra påpekas, föreslår därför med hänvisning till ovensagda,

att landstinget ville godkänna lagförslaget
i följande lydelse:

L a n d s k a p s l a g
om härbärgerings- och förplägningsrörelser.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden.

1 §.

Oförändrad.

2 §.

Syftet med härbärgeringsrörelse är att tillhandahålla gäster möblerade rum för härbärgering, antingen med eller utan servering av mat eller förfriskningar.

Härbärgeringsrörelser äro hotell, pensionat, resandehem och vandrarhem.

Hotell är en härbärgeringsrörelse, som uppfyller höga anspråk och är förenad med en restaurang av första klass eller med servering av mat och förfriskningar av motsvarande kvalitet för tillgodoseende av hotellgästernas behov.

Pensionat är en under denna benämning bedriven med helpension kombinerad härbärgeringsrörelse, som uppfyller medelhöga anspråk.

Resandehem är en under denna benämning eller benämningen motell, turisthärbärge, gästhem eller annan liknande benämning bedriven härbär-

geringsrörelse, som uppfyller medelhöga anspråk.

Vandrarhem är en till standarden anspråkslös härbärgeringsrörelse, bedriven under denna benämning eller benämningen natthärbärge eller annan liknande benämning, i huvudsak med anlitande av samfärd inkvartering eller masshärbärgering, så ock rörelse, som avser uthyrning av semesterstugor.

Om servering av mat och förfriskningar i samband med annan härbärgeringsrörelse än hotell, därest denna verksamhet icke bedrives i form av särskilt klassificerad förplägningsrörelse, gäller i tillämpliga delar vad nedan stadgas om matservering och kafé av andra klass.

3 §.

Oförändrad.

4 §.

Campingrörelse kallas sådan härbärgeringsrörelse, som avser uthyrning av tältplatser eller platser för campingvagnar med tillgång till bekvämligheter såsom avträden, toaletttrum, kokhus och kioskförsäljning.

Campingrörelse, som drives i samband med i 2 eller 3 §§ nämnd rörelse, anses icke såsom särskild rörelse.

Såsom campingrörelse räknas icke upplåtande av tältplats eller plats för campingvagn för sammanlagt högst 10 sällskap, ej heller sådan tältplats, även om den är större, där inga bekvämligheter erbjudas besökarna. För sådan rörelse må benämningen campingplats eller liknande benämning icke användas.

5§ - 8 §.

Oförändrade.

9 §.

Mom. 1 oförändrat.

Mom. 2. Landskapsstyrelsen må bevilja förplägningsrörelse tillstånd att tillfälligt anordna servering även i rörelsens andra än de för servering godkända lokaliteterna eller i annan lägenhet, som icke har godkänts såsom serveringslägenhet.

10 § - 13 §.

Oförändrade.

14 §.

Stadgandena i denna lag tillämpas icke:

1) på i enskilt hem eller därmed jämförlig enskild lägenhet, såsom förening eller klubb tillhörig lägenhet, bedriven förvärvsverksamhet, som avser daglig eller på fastställda tider fortgående servering av mat och förfriskningar, om sådan servering bedrives endast mellan klockan 7 och klockan 21 samt de dagliga besökarnas antal i allmänhet icke är

-5-

större än 15;

Punkterna 2) - 4) oförändrade.

15 §.

Oförändrad.

16 §.

Vid sökande av tillstånd till bedrivande av i denna lag avsedd rörelse skall i ansökningen uppgivas:

1) - 4) punkterna samt mom. 2 oförändrade.

Till ansökningen skola fogas:

1) - 4) punkterna oförändrade.

5) utredning, som klarlägger i hurudan byggnad och lägenhet samt i vilken våning rörelsen är avsedd att bedrivas ävensom sökandens rätt att förfoga över affärslägenheten;

6) - 7) punkterna oförändrade.

17 §.

Efter att hava mottagit ansökningen skall landskapsstyrelsen om de i 16 § nämnda o.s.v. oförändrat.

18 § - 19 §.

Oförändrade.

20 §.

Mom. 1 och 2 oförändrade.

Mom. 3. Har lägenheten godkänts för i 16 § 2 mom. nämnt ändamål o.s.v. oförändrat.

21 § - 26 §.

Oförändrade.

27 §.

Mom. 1 - 3 oförändrade.

Mom. 4. Rörelsens ägare eller ansvariga föreståndare ... o.s.v. oförändrat.

28 §. Oförändrad.

29 §.

Mom. 1 oförändrat.

Mom. 2. Föreligger särskilt skäl, må landskapstyrelsen såsom ansvarig föreståndare godkänna även annan än finsk medborgare, därest den föreslagna uppfyller i mom. 1 punkterna 2) - 5) nämnda fordringar.

30 § - 32 §.

Oförändrade.

33 §.

Mom. 1. Förplägningsrörelse, som omfattar utskänkning av alkohol-drycker, må icke mottaga nya kunder senare än 45 minuter och annan förplägningsrörelse icke senare än 30 minuter före rörelsens i 31 § stad-

-6-

gade stängningstid.

Mom. 2-3 oförändrade.

34 § - 40 §.

Oförändrade.

41 §.

Stadgandet i 39 § 1 mom. må icke utgöra hinder för försäljning av förnödenheter i campingrörelse till dem, som bo på campingområdet.

42 §.

Mom. 1. Oförändrat.

Mom. 2. Rum, som står i förbindelse med handelsrörelse, må godkännas såsom lägenhet för förplägningsrörelse, och där må bedrivas i denna lag avsedd förplägningsrörelse, därest icke därav vållas sanitär olägenhet.

43 §.

Mom. 1 oförändrat.

Mom. 2. I förplägningsrörelse skall en prislista tillhandahållas över de maträtter och drycker, som serveras. Av listan skall framgå, huruvida betjäningssavgift uppbäres och, om så är fallet, dess storlek.

Mom. 3 oförändrat.

44 § - 49 §.

Oförändrade.

50 §.

Mom. 1 och 2 oförändrade.

Mom. 3. Varje resanderum i hotell bör vara utrustat med vattenklosett och lavoar. Är det av särskilda skäl icke möjligt att inrätta vattenklosett för varje rum, bör i varje våning, som omfattar resanderum, för varje påbörjad grupp av tolv rum, vilka icke utrustats med vattenklosett, finnas skilda vattenklosetter för vardera könet.

I hotell böra resanderummen vara utrustade med telefon. Är detta av särskilda skäl icke möjligt, bör varje våning, som omfattar resanderum, vara utrustad med en fristående ljudisolerad telefonkiosk.

Därest särskilda skäl föreligga, som då hotellrörelsen är i verksamhet endast en del av året och främst betjänar turisttrafiken, må i denna paragraf fastställda fordringar nedsättas enligt landskapsstyrelsens prövning.

Annan härbärgeringsrörelse än hotell bör i enlighet med rörelsens art och omfattning förfoga över ett tillräckligt antal avträden, skilt för vardera könet, samt tillräckliga tvättningsmöjligheter.

51 §.

Oförändrad.

52 §.

Därest bristen på inkvarteringsutrymmen det nödvändigtvis kräver, är tillfällig inkvartering av gäster tillåten även i andra till härbärgeringsrörelsen hörande rum än resanderum. Rum, där födoämnen förvaras eller beredas, må likväl icke anlitas såsom bostads- eller sovrum eller garderober för personalen, icke heller för genomgång till resanderummen. För allmänheten reserverade tamburer, förhallar och korridorer må icke anlitas för andra ändamål.

53 §.

Härbärgerings- och förplägningsrörelse bör hava ett tillräckligt antal utgångar. Förfogar rörelsen över annan än första våningen i byggnad, bör åtminstone en såsom utgång anlita trappa vara förlagd till ett avskilt trapphus. I byggnad, som icke är brandsäker eller brandhärdig, må för resande eller personal avsedda rum icke förläggas högre upp än till andra våningen.

Utgång ur affärslägenheten bör vara så bred, klar och fri från hinder, att i fall av eldsvåda eller annat sådant nödläge möjligheten för allmänheten att snabbt och störningsfritt avlägsna sig är tryggad.

54 §.

Med tanke på eldsvåda skall i affärslägenhet finnas ett tillräckligt antal av brandmyndigheterna godkända alarmanordningar och släckningsredskap, vilka alltid skola hållas i skick.

Vid tillfällig dekorerings affärslokal med lättantändligt material skall polismyndighetens tillstånd sökas. Före beviljandet av tillstånd skall polismyndigheten vid behov rådgöra med brandmyndigheterna.

55 §.

De anläggningar på campingområde, som äro inrymda i byggnader, böra uppfylla för pensionatsrörelse gällande krav.

På campingområde skall finnas tillräcklig tillgång till dricksvatten.

Campingområde må anläggas endast på torr och annars lämplig plats, som godkännes av den i 17 § 2 mom. avsedda nämnden. Innan området tages i bruk för ändamålet, skall nämnden vid syn på området godkänna detsamma och där befintliga anläggningar.

Campingområde skall städse hållas städat och i hygieniskt tillfredsställande skick. Kärll och korgar för avfall böra finnas i tillräckligt antal utplacerade på området och skola tömmas efter behov. Avträden skola noggrant efterses, så att de ej vålla obehag för rörelsens kunder eller kringboende.

56 §.

I 17 § 2 mom. avsedd nämnd skall förrätta förnyad syn i härbärgerings- och förplägningsrörelsens affärslägenhet vartannat eller, därest land-

skapsstyrelsen i fråga om några kategorier av rörelsen tillåter detta, vart tredje år. Sagda nämnd skall även under mellantiderna mellan syneförrättningarna tillse, att de beviljade rättigheterna nyttjas på lagligt sätt samt att lag och utfärdade föreskrifter iakttagas. Syn, som har förrättats i affärslägenheten enligt 21 §, motsvarar förnyad syn.

Konstateras vid förnyad syn eller vid annat tillfälle brister och avhjälpas näringsidkaren trots anmärkning icke dessa brister, skall anmälan därom jämte vid syneförrättning uppgjort protokoll insändas till landskapsstyrelsen. Med anledning av anmälningen skall landskapsstyrelsen skrida till i ärendet eventuellt erforderliga åtgärder.

57 §.

Hava i rörelse, som avses i denna lag yppat sig missbruk, sanitära missförhållanden eller oordning, har rörelsens lägenhet eller inventarier fått väsentligt förfalla eller har standarden i fråga om rörelsens mat eller servering eller den publik, som anlitar rörelsen, försämrats, har landskapsstyrelsen befogenhet att tilldela vederbörande tillrättavisning, nedflytta rörelsen till lägre art eller klass, inskränka rörelsens öppenhallningstid eller stänga rörelsen eller den avdelning av rörelsen, där missförhållandena hava yppat sig, för viss tid. Äro missförhållandena av allvarligt slag eller fortfara eller upprepas de trots ovannämnda åtgärder må landskapsstyrelsen helt och hållet stänga rörelsen eller avdelning därav samt i motsvarande delar återkalla näringstillståndet. Är rörelsen klubbrestaurang, skall landskapsstyrelsen efter omständigheterna pröva, huruvida föreningens näringstillstånd skall återkallas helt och hållet eller endast för viss tid eller endast till den tidpunkt, då föreståndarskapet för rörelsen har överlåtits till en av landskapsstyrelsen godkänd ny restauratör. Innan landskapsstyrelsen skrider till i detta moment avsedd åtgärd, skall vederbörande höras,

Har den, som bedriver affär för utsändning av mat, försummat att iakttaga de stadganden och föreskrifter, som gälla sådan rörelse, eller hava i rörelsen yppat sig missbruk, sanitära missförhållanden eller oordning har polismyndigheten på orten befogenhet att tilldela vederbörande varning. Äro missbruken och oordningen av allvarligt slag eller fortfara eller upprepas de trots tilldelad varning, må landskapsstyrelsen på framställning av polismyndigheten på orten efter att hava hört näringsidkaren förordna om rörelsens upphörande för viss tid eller helt och hållet.

58 §.

Visar sig ansvarig föreståndare, ställföreträdare för honom eller enskild näringsidkare eller, då rörelsen bedrivs av bolag, andelslag, förening eller annan sammanslutning, styrelseordföranden eller, därest särskild verkställande direktör har tillsatts, denna olämplig för sin befattning, eller framgår det, att de sköta sina åligganden endast sken-

-9-

bart, skall landskapsstyrelsen, efter att hava hört vederbörande, återkalla sitt godkännande.

Har enskild näringsidkare, genom domstolsutslag ådömts straff för brott, som gör honom olämplig att fortfarande bedriva rörelsen eller är det icke möjligt för bolag, andelslag, förening eller annan sammanlutning, som bedriver rörelse, att tillsätta sådan verkställande direktör eller ansvarig föreståndare, som landskapsstyrelsen kan godkänna, skall landskapsstyrelsen, sedan ovannämnda utslag har vunnit laga kraft, återkalla det beviljade näringstillståndet. På samma sätt skall förfaras i det fall, att för enskild näringsidkare eller ansvarig föreståndare icke kan tillsättas ställföreträdare, som landskapsstyrelsen kan godkänna.

Ådömes i 1 mom. nämnd person straff för brott, som gör honom olämplig för sin befattning eller dömes han förlustig sitt medborgerliga förtroende, skall polismyndigheten anmäla därom till landskapsstyrelsen.

59 §.

Om i 57 och 58 §§ nämnda åtgärder och domstolsutslag skall landskapsstyrelsen göra anteckning i det i 47 § nämnda registret, samt om åtgärd drabbat rörelse, som omfattar utskänkning av alkoholdrycker, anmäla därom till alkoholbolaget.

7 kap.

Straffstadganden.

60 §.

Bedriver någon rörelse, som enligt denna lag får bedrivas endast med tillstånd, utan att ha erhållit sådant, straffes han såsom i landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland stadgas.

Den, som i övrigt bryter mot stadgandena i denna lag eller med stöd av densamma utfärdade bestämmelser, straffes med högst etthundra dagsböter, därest icke annorstädes för brottet strängare straff är stadgat.

8 kap.

Om ändringssökande.

61 §.

Polismyndighets beslut med stöd av denna lag må överklagas hos länsstyrelsen inom trettio dagar räknat från delfåendet, men skall polismyndighetens beslut oavsett besvären likväl iakttagas, såframt icke länsstyrelsen annorlunda förordnar.

62 §.

I landskapsstyrelsens utslag, varigenom någon tilldelats tillrättsvisning, må ändring icke sökas. Annat utslag av landskapsstyrelsen även-

-10-

som länsstyrelsens utslag må överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen inom trettio dagar räknat från delfåendet. Landskapsstyrelsens och länsstyrelsens utslag gå oavsett besvären i verkställighet, såframt icke landskapsstyrelsen eller länsstyrelsen annorlunda förordnar.

9 kap.

Särskilda stadganden.

63 §

Med polismyndighet avses i denna lag polisinrättningen i Mariehamn och länsman på landet.

64 §.

Angående stämpelskatt, som skall erläggas för i denna lag avsedda tillstånd, gäller, vad därom är särskilt stadgat.

65 §.

Medför iakttagandet av denna lag eller föreskrifterna med stöd därav oskäligen kostnader eller avsevärd olägenhet vid näringens utövande, må landskapsstyrelsen i enskilda fall bevilja lättnader.

66 §.

Då förplägningsrörelse, som är underkastad denna lag, delvis eller helt och hållet bedrives utomhus eller på annan plats än i därför avsedd lägenhet, gäller i tillämpliga delar, vad om rörelses bedrivande i lägenhet stadgas.

67 §.

För syneförrättning, som enligt 17 § 2 mom. och 56 § förrättats, är ägare av hotell och restaurang skyldiga att erlægga av landskapsstyrelsen fastställda arvoden.

68 §.

Närmare bestämmelser angående verkställighet och tillämpning av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

Utöver vad i denna lag stadgas och med stöd av densamma föreskrivits, skall föreskrifterna i kommunala reglementen iakttagas, såvida de icke stå i strid med denna lag.

69 §.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 1962. Genom densamma upphäves Ålands landstings beslut den 11 juli 1924 om antagande av förordningen angående hållande av värdshus, natthärbärke, kafé, biljard och kägelbana, given den 28 januari 1922 (13/24) samt Ålands landskapsnämnds beslut den 3 maj 1934 angående ordningsstadga för hållande av värdshus, pensionat, natthärbärke, kafé, biljard och kägelbana (6/34).

Stadgandena i denna lag gälla jämväl rörelse, som bedrives med stöd av redan beviljat näringstillstånd. Rörelser som kalssificerats som mat-

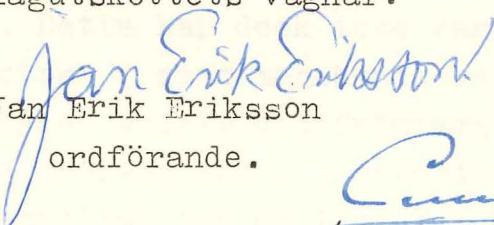
-11-

serveringar och kaféer av tredje klass i tillståndsresolutioner med stöd av tidigare gällande stadganden, övergå vid lagens ikraftträdande till matserveringar och kaféer av andra klass. Därest vid denna lags ikraftträdande utan tillstånd lagligen bedrives sådan rörelse, som enligt stadgandena i denna lag må bedrivas endast med tillstånd, skall sådant tillstånd sökas före utgången av år 1962.

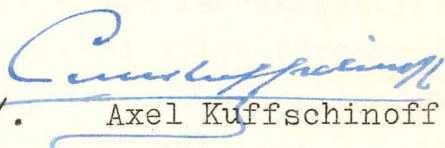
Innehavare av redan beviljat tillstånd är icke skyldig att i sin affärslägenhet låta utföra ändringar i byggnadskonstruktionen. Övriga av denna lag förutsatta ändringar och reparationer granskas vid närmast följande syneförrättning i affärslägenheten, varvid stadgandet i 56 § iakttages.

Mariehamn den 21 november 1961.

På lagutskottets vägnar:

Jan Erik Eriksson

ordförande.

././ Axel Kuffschinoff
sekreterare.

Närvarande i utskottet: Jan Erik Eriksson, ordförande, Eliel Persson, Gustaf Jansson, Bertel Boman och Annemi Dahlblom.